

רבד הזהב

מתורת רבינו ראש הישיבה הגאון רבי ברוך דב דיסקין שליט"א

מתוך שיעורו השבועי בישיבת ארחות תורה • פרשת שמיני תש"פ

נהיה מוכרחים להנהיג את הקהל, ומי יודע אם נהיה ראויים לזה, והתביעה היתה על הלשון עוד שני זקנים וכו', והיה להם לומר פן ח"ו ימותו, וע"ז אמר הקב"ה נראה מי קובר את מי.

וימתו לפני ה' (י'. ב')

מִן הַגֵּרִי"ח קְנִיבְסָקִי שְׁלִיט"א הֵבִיא מִש"כ בִּסְפָר עֲקָרֵי דִינִים בְּשׁוּי"ע (י"ו"ד ס"י כ"ו ס"ז) דַּנְּבָד נִקְרָא עַל שֵׁם חֲמִי, שְׁאֵלִישֶׁבַע הִיְתָה בַת עֲמִינַדָב, וְאֲבִיהָוָה עַל שֵׁם אֲבִיו שֶׁל אֶהְרֹן, וְאֶהְרֹן נִעֲנַשׁ עַל שֶׁהִקְדִּים זָכַר חֲמִי לִזְכֹּר אֲבִיו.

וּתְצַא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וְתֹאכַל אוֹתָם וַיָּמוּתוּ (שם)

פִּירֵשׁ רִש"י ר"א אוֹמֵר לֹא מֵתוּ בְּנֵי אֶהְרֹן אֲלֵא עַי"י שְׁהוּרוּ הִלְכָה בְּפָנֵי רֶבֶן, וּבִטְעָמָא דְקָרָא הִקְשָׁה דְמַצִּינוּ (בְּרִכּוֹת דף לא:): בְּעֵלֵי שְׁמַחַל לְשִׁמּוּאֵל עַל שְׁהוּרָה הִלְכָה בְּפָנָיו, וְכֵן מִבּוֹאֵר בְּסִנְהֶדְרִין (דף יז:). דִּיהוּשֶׁעֵא אִמְרַע אֵלְדָד וּמִיָּדָד שְׁהִם מוֹרִים הִלְכָה בְּפָנֵי רֶבֶן, וּמִשָּׁה אִמְרַע מִי יִתֵּן כָּל עֵם ה' נְבִיאִים, וְהִינֵנו שְׁאִינוּ מִקְפִּידֵי עַל כֵּךְ, וּמֵאִידָךְ אֲשַׁכְּחֵן בְּעִירוּבֵיךְ (דף סג:). עַל תְּלַמִּיד שְׁהוּרָה הִלְכָה בְּפָנֵי רִש"א וְלֹא הוּצֵא שְׁנֵתוֹ, וְלֹא מִסְתַּבֵּר שְׁלֵא מַחֵל לוֹ.

יֵין וְשִׁכְרָא לֵאל תִּשְׁתַּ (י'. ט')

לְעִיל (י'. ב') הֵבִיא רִש"י מֵהִבְרִייתָא רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר שְׁתוּיֵי יֵין נִכְנָסוּ, תִּדְעַ שְׁאֲחֹר מִיִּתְנֵן הַזְהִיר הַנּוֹתָרִים שְׁלֵא יִכְנָסוּ שְׁתוּיֵי יֵין, וּבְשׁוּי"ת הִרְא"ש (מִבּוֹאֵ בְּמִשְׁנֵת הִרְא"ש עַה"ת) הִקְשָׁה דְהֵיאָךְ אִפְשָׁר לִוְמַר שְׁמֵתוֹ עַל שְׁנִכְנָסוּ שְׁתוּיֵי יֵין, וְהִרִי אֲכַתִּי לֹא הוּזְהָרוּ עַל זֶה, וְעַי"ש שְׁכַתֵּב דּוּדָאֵי כָּל דִּינֵי הַמְקַדֵּשׁ וְהַקְרִבְנוֹת נִאֲמָרוּ קוּדֵם וְאֵין מוֹקֵדֵם וּמֵאֲחֹר בְּתוֹרָה. וְהָא דִּאֲמַר בְּמִדְרַשׁ לְמָה נִסְמַכָּה פִּרְשֵׁת שְׁתוּיֵי יֵין אִף שְׁכַבֵּר נִאֲמַר קוּדֵם, מִ"מ מִדְרַשׁ הוּא לְדְרוּשׁ סְמוּכִין.

וּבְרַמְב"ן כֵּאֵן כְּתַב שְׁמָה שְׁאֲמָרוּ שְׁהוּי נָדָב וְאֲבִיהוּא שְׁתוּיֵי יֵין, הִינֵנו שְׁמַפְנֵי הֵיין טַעוּ בְּאֵשׁ זָרָה, אֲבָל לֹא נִעֲנָשׁוּ עַל שְׁתוּיֵי יֵין, שְׁהִרִי עֲדִיין לֹא הוּזְהָרוּ.

וְלִהְבִּדֵל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל (י'. י')

בְּאֲגָרוֹת הַרְמ"ה הֵבִיא דְבָרֵי הַרְשָׁב"א בְּעַל הַתּוֹסִי, דְּהִבְדַּלְתָּ יו"ט הִיא מִדְּאֹרִייתָא כְּמוֹ שֶׁבֵּת, דִּילְפִינָן מִקְרָא לְהִבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל, אֲבָל מִשְׁבֵּת לֹא יִלְפִינָן לַיּו"ט, וְעַי"ן בְּקוּב"ש בִּיצָה (אוֹת י"ב) דְּלִפְי"ז קִידוּשׁ בַּיּו"ט לֹא דְאֹרִייתָא, דְּהָא לִיכָא קְרָא אִקִּידוּשׁ, וְעַי"ש שְׁנִסְתַּפֵּק אִם הִבְדֵּלָה בֵּין יו"ט לְחוּה"מ הוּי דְאֹרִייתָא, כִּיּוֹן דִּילְפִינָן מִקְרָא דְלִהְבִּדֵל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל וְחוּה"מ לֹא אִקְרִי חוּל.

וְלִהְבִּדֵל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל וּבֵין הַטְּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר

וְלִהוֹרֵת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (י'. י"א)

הַגְּרַעֲקִי"א כְּתַב דְּמַכָּאן רַמְזוּ לְמָה דְאִיתָא בְּפִסְחִים (דף ג:). גְּבִי תְרִי תְלַמִּידֵי דִּיתְבִי קָמֵי הַלֵּל, חַד אִמְרַע מִפְּנֵי מָה אֵין מוֹסְקִין בְּטַהֲרָה, וְחַד אִמְרַע מִפְּנֵי מָה מוֹסְקִין בְּטוּמָאָה, וְאִמְרַע הַלֵּל מוּבִטְחָנִי בִּזְהָ שְׁדִיבֵר בְּלִשׁוֹן נִקִּיָּה שִׁיּוּרָה הוֹרָאָה בְּיִשְׂרָאֵל, וְזֶה מְרוּמוֹ בְּקָרָא וְלִהְבִּדֵל בֵּין הַטְּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר, דְּהִינֵנו מִי שְׁמַדְבֵּר בְּלִשׁוֹן טַהֲרָה, "וְלִהוֹרֵת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" יִזְכֵּה לְהִיּוֹת מוֹרָה הוֹרָאָה.

זֹאת הַחִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ (י"א. ב')

הַגְּרִי"א וְסִרְמָן (בְּקוּבָץ שְׁמוּעוֹת חוּלִין אוֹת כ"ז) נִסְתַּפֵּק בְּסִימְנֵי טוּמָאָה וְטַהֲרָה, הָאִם הַסִּימְנִים עֲצָמִם גּוֹרְמִים אֶת הַטוּמָאָה וְהַטַּהֲרָה, אוֹ שְׁאִינָן אֲלֵא סִימָן עַל הַמִּין, וְעַי"ש שְׁכַתֵּב לְתַלּוֹת חִקִּירָה זֹו בְּדְבָרֵי הַתּוֹסִי בְּחוּלִין (דף סב: ד"ה תְּרַנְגוּלְתָא) וּבִנְדָה (דף נ: ד"ה תְּרַנְגוּלְתָא) לְגַבִּי תְּרַנְגוּלָא דְאִגְמָא אִם שִׁיךְ לִוְמַר שְׁהִזְכֵּר יִהְיֶה אֲסוּר וְהַנְקִבָה מוֹתֵרָת עַי"ש, וְהִנֵּה בְּפִשְׁטוֹת דְּבָרֵינוּ נִרְאָה דְּהִצַּד דְּהוּא סִימָן עַל הַמִּין הִינֵנו דְּכֵאִילוּ כְּתִיב לֹא תֹאכַל

וְאֵת הַחֵלָב וְאֵת הַכְּלִיּוֹת וְגו' הַקֵּטִיר הַמְזַבְּחָה כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה וְאֵת הַבָּשָׂר וְאֵת הָעוֹר שֶׁרָף בְּאֵשׁ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה (ט'. י')

בְּחִידוּשֵׁי מִרְן רִי"ז הִלּוּי בִיאַר מָה שְׁהַפְסִיק בְּאִמְצַע בְּכֹאשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה, דְּרַק הַהִקְטָרָה שְׁנוּהַג לְדוֹרוֹת וְכֵן זִרְיקַת הַדָּם שִׁיךְ לִוְמַר כְּאֲשֶׁר צִוָּה, מִשְׁא"כ שְׁרִיפַת הַבָּשָׂר וְהָעוֹר דְּלֹא מַצִּינוּ חֲטָאֵת חִיצוֹנָה נִשְׁרַפְתָּ וְהִיְתָה הוֹרָאָתָא שְׁעָה, עַל זֶה לֹא נִאֲמַר כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה.

וּמִקְשִׁים דְּבִסוּף פִּרְשֵׁת צוּ כְּתוּב גְּבִי חֲטָאֵת מִלּוּאִים וְאֵת הַפֶּר וְאֵת עוֹרוֹ וְאֵת בָּשָׂרוֹ וְאֵת פִּרְשׁוֹ שֶׁרָף בְּאֵשׁ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה. חִזְינָן דְּגַם עַל הוֹרָאָתָא שְׁעָה כְּתוּב כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה', וְשִׁמְעֵתִי לְתַרְץ [מֵאֲחֵי הַגְּרִי"א שְׁלִיט"א] דְּמִלּוּאִים הוּא גִי"כ דְּבַר הַנּוּהַג לְדוֹרוֹת כְּדֵאִיתָא בְּמִנְחוֹת (דף מה:). דְּבִבֵּית שְׁנֵי גִי"כ הַקְרִיבּוּ מִלּוּאִים, וְכְדֵאִיתָא בִּיחְזוּקָאֵל (פֶּרֶק מ"ה), מִשְׁא"כ הַכָּא דְּהִיָּה בְּיוֹם שְׁמִינֵי לְמִלּוּאִים, דְּזֶה הִיָּה רַק בְּמִשְׁכָּן.

אִמְנָם הָעִירוֹ דְּבִרְש"י בְּמִנְחוֹת (שם) מִבּוֹאֵר דְּהַקְרִבְנוֹת דִּיחְזוּקָאֵל נִמְי מִדִּין שְׁמִינֵי לְמִלּוּאִים הִם, וּמוֹכַח דְּגַם שְׁמִינֵי שִׁיךְ לְמִלּוּאִים, וְצ"ע.

וַיִּשְׁחַטְהוּ וַיִּחְטְאוּ כְּרִאשׁוֹן (ט'. ט"ו)

בְּחִידוּשֵׁי מִרְן רִי"ז הִלּוּי בִיאַר דְּנִקְט דּוּקָא וַיִּשְׁחַטְהוּ וַיִּחְטְאוּ לִוְמַר דְּרַק הַשְּׁחִיטָה וְהַזְרִיקָה הִיָּה כְּרִאשׁוֹן, אֲבָל לְעִנְיָן בְּשַׁר הַחֲטָאֵת, שֶׁל אֶהְרֹן נִשְׁרַפְתָּ וְהַחֲטָאֵת שֶׁל צִיבּוֹר נִאֲכַלְתָּ, וְכַמְבּוֹאֵר בְּגַמ' בּוֹזְבָחִים (דף ק"א), וְעַי"ן בְּסִפּוּרֵנוּ שְׁכַתֵּב כְּרִאשׁוֹן שְׁנִשְׁרַף אַע"פ שְׁהִיְתָה חֲטָאֵת חִיצוֹנָה, וְכֵן מִשְׁמַע לְהֵלֶךְ (פֶּרֶק י' פְּסוּק ט"ז) בְּתַרְגוּם יוֹנָתָן, וְזֶהוּ דְּלֹא כְּמִבּוֹאֵר בְּגַמ' בּוֹזְבָחִים.

וַיִּקְרַב אֶת הַמִּנְחָה וְגו' מִלְּבַד עֲלֵת הַבֶּקֶר (ט'. י"ז)

בְּרַמְב"ן מִשְׁמַע דְּמִלְּבַד עוֹלַת הַבֶּקֶר הִינֵנו מִנְחַת נִסְכִּים שֶׁל תְּמִיד, וְכֵאֵן הִיְתָה מִנְחַת נְדָבָה, וְעַי"ן בְּטְעָמָא דְקָרָא דְמַכָּאן רֵאִיָּה דְכְּמוּ דְדִרְשִׁינָן בּוֹזְבָחִים (דף פט:). מִלְּבַד עֲלֵת הַתְּמִיד, שְׁקִרְבָן תְּמִיד קוּדֵם לְשֹׂאֵר קְרִבְנוֹת, הִינֵנו מִנְחַת נִסְכִּים דְּתְמִיד יִהְיֶה קוּדֵם לְשֹׂאֵר מִנְחוֹת, [וְאֵע"פ שְׁאִפְשָׁר לְהַקְרִיב אֶת שֹׂאֵר הַקְרִבְנוֹת לְפָנֵי מִנְחַת נִסְכִּים שֶׁל תְּמִיד, מִ"מ מִנְחָה א"א לְפָנֵי מִנְחַת נִסְכִּים שֶׁל תְּמִיד].

וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן (ט'. כ"ג)

פִּירֵשׁ רִש"י דְּנִכְנָס לְלַמְדוֹ מַעֲשֵׂה הַקְטָרֵת. וְהַקְשָׁה הִרְא"ש הִלֵּא קְטָרֵת הִיא בֵּין דָּם לְאִיבְרֵי הַתְּמִיד, וּמִדּוּעַ אִיחָר כֵּאֵן לְהַקְטִיר הַקְטָרֵת, וְתִירְץ לְפִי שְׁעִדִין לֹא יִרְדָּה אֵשׁ, וְכ"כ בְּטוֹר. וּבְרִא"ש תִּירְץ שְׁאֵין מַחְנִכִין מִזְבַּח הַפְּנִימִי אֲלֵא בְּקְטוֹרֵת שֶׁל בֵּין הָעֲרָבִים, וְכֵל ז' יָמֵי הַמִּלּוּאִים לֹא הִיָּה יִכוֹל לְלַמְדוֹ סֹדֵר הַקְטָרֵת, כִּי לֹא הִיָּה אֶהְרֹן רִשְׁאֵי לְהִיכְנֵס לְפָנִים מִן הַפֶּתַח, וּמִקְשִׁים דְּבִפְרִשֵׁת פְּקוּדֵי (מ'. כ"ז) כְּתוּב וַיִּקְטֵר עֲלֵיו קְטָרֵת סָמִים, וּפִירֵשׁ רִש"י שְׁחִרִית וְעֲרִבִית, וְהֵתָם אִיירֵי בְּיוֹם הַקְמַת הַמִּשְׁכָּן.

וַיְבָרְכוּ אֶת הָעָם (שם)

פִּירֵשׁ רִש"י וְיָהִי נוֹעַם ה' וְכו', וְלְעִיל פִּירֵשׁ רִש"י יִרִידָה וּבִיָּאָה טַעוּנִין בְּרִכָּה וְהוּא מֵהַתּוֹ"כ, וְכַתֵּב הַגְּרִי"ז דְּמַכָּאן מוֹכַח דְּהִבְרַכָּה דְּבִיָּאָה הִינֵנו וְיָהִי נוֹעַם, הוּא מַעִין הַבְּרַכָּה דִּירִידָה דְּהִינֵנו בְּרִכַּת כְּהֵנִים, וְהִיָּה לִזְהָ דִּין בְּרִכָּה, וְלֹא רַק בְּרִכָּה בְּעַלְמָא שְׁבִירַכְס.

וַיִּקְחוּ בְּנֵי אֶהְרֹן נְדָב וְאֲבִיהוּא (י'. א')

בְּתוֹ"כ אִיתָא אִמְרַע לוֹ נְדָב לְאֲבִיהוּא עוֹד שְׁנֵי זְקִנִים הִלְלוּ מֵתִים וְאִנּוּ נִהְיָג אֶת הַקְּהָל, אִמְרַע הַקְּב"ה נִרְאָה מִי קוּבֵר אֶת מִי, וּבִיָּאָר הַחֲפֵץ חִיִּים דְּהֵם נִתְכוּוְנוּ לִוְמַר דְּשְׁנֵי הַזְקִנִים בּוּדָאֵי יָמוּתוּ וְאִנּוּ

חזיר ושפן וכיו"ב, והמין הוא סיבת האיסור, ורק היכי ידעינן אלו מינים אסרה תורה, ע"ז נתנה תורה סימנים. אולם אפשר לומר באופן אחר, דכל שיש לו סימן טומאה ע"כ שיש בו איזו סיבה לטומאה, והוא הדבר האסור, ואיתא בתורת כהנים וכן מבואר ברמב"ם (פ"ב ממאכלות אסורות הל"א), דאם מי שיש לו סימן אחד של טהרה אסור, ק"ו מי שאין לו סימן כלל.

ובגמ' בבכורות (דף י.) מבואר דגמל וארנבת אין צריכים מחשבה לענין טומאת אוכלין, כיון שיש להם סימן אחד, ומוכח מכל זה לכאוי דהסימן גורם האיסור, ועיין בדובב מישרים (ח"א סי' פ"ט) שהאריך בזה, ויש שדנו בחולה שצריך לאכול מין טמא מחמת פיקו"נ, אם עדיף לאכול מה שיש לו רק סימן אחד של טומאה, ואכמ"ל.

אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור (י"א. ל"ו)

פירש רש"י יהיה טהור הטובל בהם מטומאתו, וידוע מה שכתב בכסף משנה (פ"ו מאבות הטומאה הל"ט"ז) שאין הטמא נטהר אלא בעלייתו מן המקוה, ומקשים בשנים שטבלו במי סאה מצומצמות (עיין מקואות פ"ז מ"ו), הרי כשיצא הראשון כבר אין מי סאה, והיאך טהור השני והרי ביציאתו מן המקוה אין מי סאה, [עיין אבני נזר חו"מ סי' ע"ב], ותירץ הגר"ח דכשהראשון יצא ומיעט את המקוה חשיב יציאה גם לגבי השני, דמאי נפק"מ אם הוא יצא מהמקוה או שהמקוה הוצא ממנו.

ועיין באחרונים שדנו האם בעי יציאת כולו או סגי ביציאת מקצת, [דבר אברהם (ח"ג סי' י"ט), ובשו"ת בית יצחק (ח"ב סי' ל"ט) ועוד], ויש להקשות אם נימא דסגי ביציאת מקצת, א"כ למה צריכים להטעם דמותר לטבול בשבת משום דמחזי כמיקר, ותיפול"ל דבטבילה עדיין לא נטהר, ולהכסי"מ כל האיסור בשעה שיוצא, והרי הוא מחוייב לצאת מחמת פיקוח נפש דימות אם ישאר במים, ועיין באחרונים אם מותר לאדם להכניס את עצמו למצב של פיקוח נפש.

כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים בימים ובנחלים אתם תאכלו (י"א. ט')

בחולין (דף סו:) ילפינן מהכא בימים ובנחלים הוא דכי אית ליה אכול דלית ליה לא תיכול, הא בכלים אע"ג דלית ליה אכול, וכן פסק הרמב"ם (פ"ב ממאכלות אסורות הל"ז-י"ט), ופסק שם דגם לגבי שרץ יש חילוק בין מים לכלים, וצ"ב דאיך ילפינן שרץ מדגים, הא הו"ו שני איסורים, דאיסור דגים מבואר ברמב"ם שם (הל"ד) דילפינן לה מתרי קראי, וא"כ רק דגים נימא דשרי ולא בשרץ.

והנה יש לחקור בהא דשרץ שבכלים מותר, האם הוא משום דלא הוי שרץ, או דאף דהוי שרץ מ"מ התורה התירה לאוכלו, והנה אם נימא דלא הוי שרץ, א"כ שפיר קשיא כיון די"ל דהתורה איירי רק בדג שבכלי דטהור מנלן בשרץ, אבל אם נימא דבאמת הוי שרץ ומ"מ הותר לאוכלו, יש ליישב דאף שהיתר נאמר בפרשת דגים, מ"מ כיון שהתורה התירה מחמת שנתהוה בכלים, לא איכפת לך אם האיסור הוא משום דג או משום שרץ, כיון דסו"ס חל על בריה זו היתר כיון שנתהוה בכלים.

להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת

ובין החיה אשר לא תאכל (י"א. מ"ז)

לכאוי כמו שהקדים טמא לטהור כך היה צריך להקדים החיה שאינה נאכלת. ומובא מהרעק"א דרמז כאן להא דאיתא ביומא (דף פב:) דמעוברת שהריחה ריח מאכל ביוכ"פ ולחשו לה היום יוכ"פ ולא הועיל, יצא ממנה אדם רשע, וזהו מרומז כאן דאיך ידעינן אם העובר הוא טמא או טהור, דאם החיה דהיינו היולדת אוכלת הרי הוא טמא, ואם אינה אוכלת הרי הוא טהור.

דברי חיזוק מרבינו ראש הישיבה שליט"א

בסיום שיעורו המיוחד בעניני החג ביום ב' ד' דחווה"מ שנמסר לבני הישיבה"ק בקו המידע:

אף אחד לא יודע מתי זה יגמר, אבל צריך לדעת שני דברים, קודם כל, כל מיני חכמים אומרים שיהיה כמה חודשים אומרים מה יהיה עם הישיבות כל מיני תוכניות, צריך לדעת שא"א לדעת שום דבר, היה פעם יהודי שרצה ליסוע מבריסק לאמריקה, הוא בא לרבי חיים בריסעקר להפרד ממנו, רבי חיים אמר לו למה אתה רוצה ליסוע לאמריקה, הוא אמר שפה לא הולך לו עם פרנסה ובאמריקה הוא שמע ששמה מצליחים, אמר לו רבי חיים יש לך טעות מי שיש לו בעיה שהוא לא מוצא את המקום איפה לעבוד, אז אומרים ששמה יש הרבה מקומות עבודה אז הוא ימצא אם זה הבעיה, הבעיה שלך שאתה שלימזל, אם ככה אז את אותו בעיה שיש לך פה יהיה לך גם באמריקה, צריך להבין שכל העסק הזה, הם לא יודעים שום דבר, איך זה עובר, הם מנחשים. כמו שהם לא יודעים איך זה התחיל הם גם לא יכולים לדעת איך זה ייגמר, יש להם כל מיני סברות, אבל זה לא דבר שהולך עם סברות, זה דבר שאנחנו רואים שזה נפל בפתע פתאום ושיתק את כל העולם, כמו שזה בא ככה זה יכול ללכת.

וגם צריך להאמין, אפשר להגיד ע"ד הדרוש על מה שאומרים בהגדה של פסח: יכול מראש חודש, תלמוד לומר: ביום ההוא. אי ביום ההוא יכול מבעוד יום? תלמוד לומר: בעבור זה, בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך, ואפשר לומר ע"ד הדרוש יכול מראש חודש אולי צריך כבר מראש חודש להתחיל לספר על יציאת מצרים אולי אז כבר התחיל, אדם שנוסע לאמריקה הוא לא נוסע ביום אחד, הוא קונה כרטיס חודש קודם מכין מזוודות, יכול מר"ח אולי כבר היה משהו, ת"ל "ביום ההוא" לא קנו כרטיסים לא ארזו מזוודות לא החליפו בגדים, (לעבוד לא עבדו שנה קודם), לא היה כלום מר"ח הכל היה ביום אחד, יכול מבעוד יום אולי ביום היה משהו, ת"ל "לא אמרתי אלא בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך", מה זה מצה ומה זה מרור, המצה זה חירות והמרור זה העבדות, מהמרור למצה היה כהרף עין, ישאלו איש מאת רעהו זה היה באותו לילה, לא הספיק בצקם להחמיץ, לא היה זמן הכל היה בחיפזון, זאת אומרת שבין המרור למצה לא היה רק כהרף עין, וזה מה שאומרים לך אל תחשוב שאצל הקב"ה צריך לעשות הכנות, הקב"ה ברגע שהגיע הקץ אז עוברים ממרור למצה, לא אמרתי אלא בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך, זה דרוש יפה, אנחנו לא יכולים לדעת כמו שזה הגיע ברגע אחד, ברגע אחד מצה ומרור מונחים לפניך, בשניה אחת זה גם יכול להעלם, אנחנו צריכים להתחזק ולהתפלל ומקווים שבעז"ה נחזור כולנו לזמן, כמובן ח"ו יצטרכו לעשות כל מיני תוכניות, אבל בינתיים לא צריך לחשוב ע"ז, ובעז"ה נקווה שהכל יגמר ונוכל ביחד ללמוד ולהפגש, ולא נצטרך דרך הטלפון ונזכה בעז"ה כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

לע"נ כ"ק האדמו"ר רבי יעקב בן רבי נחום מרדכי מנובומינסק זצוק"ל

ולרפואת כל החולים בנגיף הקורונה בתושח"י

ובפרט הגאון הצדיק רבי משה אהרן בן הדסה לרפ"ש

רבי חיים אהרן בן חנה רחל, רבי רפאל יעקב בן יוכבד, רבי אברהם יצחק בן מלכה לרפ"ש אשר מצבם קשה מאד. יה"ר שיאמר למשחית הרף במהרה בימינו אמן.

לתרומות והערות ולקבלת הגיליון 0556777668 ובמייל - RS244244@gmail.com